BALURI MASCATE LA OPERA DIN TIMIŞOARA

(Costin Popa – 27 februarie 2006)

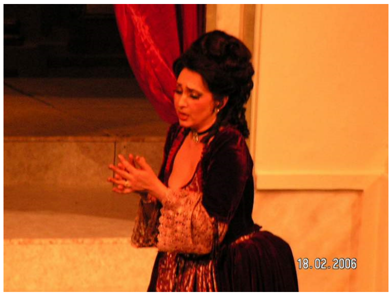

Chiar aşa, două în aceeaşi sâmbătă de februarie, luna balurilor, luna carnavalurilor! Piaţa Operei şi teatrul s-au văzut brusc invadate de rochii de epocă, crinoline, ştrasuri, coafuri extravagante, mantile, măşti, într-un cuvânt, arsenalul genului. Directorul general al scenei lirice de pe malurile Begăi, Corneliu Murgu (foto), a ţinut să aducă melomanilor dar şi iubitorilor de distracţie un dublu cadou: premiera **operei Bal mascat** de Verdi – care nu se mai reprezentase in loco din anii'60 – şi Balul Operei, de această dată, o premieră absolută. Aşa încât la spectacol, în sală, în foyere, te întâlneai cu marchizi şi marchize, conţi şi contese, husari, zâne, paji şi câţi asemenea. (Doritorii au închiriat costumele de la garderoba teatrului, şi-au aranjat coafurile la un salon din oraş.)

Atmosfera avea ceva sărbătoresc, special. Dialog inedit: „Ştiţi unde pot să-l găsesc pe domnul de la Biroul de Presă?” „Da, căutaţi-l la intrare, are pelerină portocalie, tunică brodată, pălărie de catifea!” Sigur că nu toată lumea era îmbrăcată de epocă dar timişorenii au venit în rochii lungi, moderne, cu mănuşi de seară, în smokinguri, redingote, cu perle la cravată, ştiind ca nimeni alţii – la noi – să respecte un spectacol de operă (când spun asta, mă refer chiar la prima scenă lirică a ţării unde mai întâlneşti tineri în blugi neglijenţi sau T-shirt-uri mototolite). Eleganţă maximă la Opera Naţională Română din Timişoara!

Pentru premiera operei verdiene, realizatorii au ales versiunea originală, a cărei acţiune se petrece la curtea regelui Suediei. Muzical, nimic deosebit faţă de varianta „bostoniană”, doar personajele au – în parte – alt nume, cu implicaţiile de rigoare în text. Surpriza mare a venit din partea ansamblurilor Operei, mai întâi a orchestrei, apoi a corului (maestru Laura Mare). Instrumentiştii timişoreni formează, am constatat cu plăcere, un pachet compact, omogen, echilibrat între partide, cu sunet îngrijit, corect gândit, precis în intonaţie şi mai ales în atacurile de orice fel. (Obişnuitele chicsuri ale alămurilor sau intrări decalate ale corzilor, carenţe de care suferă destule formaţii autohtone, au lipsit aici cu desăvârşire.) Sunt virtuţi care situează fosa Operei din Timişoara, afirm cu putere, pe podiumul orchestrelor româneşti, în special în materie de operă dar nu numai. Meritele revin tuturor componenţilor, concertmaeştrilor Ovidiu Rusu (în seara premierei) şi Corina Murgu. Se simt rezultatele unei munci serioase, dedicate şi adânc profesioniste, un exemplu de urmat!

La pupitru, David Crescenzi din Italia a condus în deplină înţelegere a muzicii lui Verdi, oferind un discurs dinamic, alert, sever chiar, pe alocuri. Este un comentator fără efuziuni şi, iată, chiar secvenţa glorificării regelui-pescar de la finele primului act are doar simplă fluenţă, cursivitate, mai mult decât monumentalitate, grandoare.

Am revăzut-o pe Carmen Gurban (foto) după mulţi ani, între timp soprana parcurgând drumul de la Fach-ul de coloratură lirică la cel spint. Clujeanca are acum un registru central îmbogăţit, colorat, consistent, frumos şi rămas proaspăt. Frazează elegant, picurând elemente de accentuată atractivitate şi corelare cu emoţionalitatea eroinei, recomandând o interpretă sensibilă dar şi foarte bine pregătită.

Aria Ameliei, **Morrò, ma prima in grazia**, din actul al III-lea, a fost momentul de vârf al spectacolului. Ar fi putut să i se alăture şi dificila **Ecco l'orido campo Ma dall'arido stelo** din actul secund dar preţul unui registru central impunător pare a fi o temere de ţesăturile extrem acute şi iată, **Do**-ul suprem al ariei, suferă întrucâtva. O temere care poate fi dominată, sunt convins.

Cristian Bălăşescu (Gustav al III-lea) este, fără îndoială, o voce bună cu extinse şi perfectibile posibilităţi. A parcurs în siguranţă paginile verdiene destinate tenorului – atât de diversificat compuse, arătându-se convingător atât în pasajele de agilitate cât şi în cele lirice. Sigur că presiunea marelui duet cu Amelia este formidabilă şi artistul pare a-şi pierde încrederea în propriile forţe. Ceea ce nu e cazul!

În rolul Ulrica, Lucia Papa a adus cunoscutul ei glas incisiv, plăcut timbrat, cu sunete grave de efect – potrivite ţesăturii de contralto scrise de Verdi, dar cu oarecari tendinţe de intonaţie joasă a unor note din registrul acut. A fost o prezenţă scenică autoritară, adecvată personajului.

Destul de puţin expresiv, palid şi impersonal conturat, cu „apariţii-dispariţii" aleatoare din discursul muzical şi cu frazare scurtă, astfel a apărut Contele Anckarström în viziunea baritonului Mauro Augustini, altminteri un glas cu multe sunete solide (**La vendetta mi deleghi tu!** din actul al III-lea a fost un bun moment). Cu voce potrivită coloristic, dar câteodată prea discretă în cânt (canzona **Saper vorreste**) şi cu uşor sesizabil vibrato, soprana Laura Feier în Oscar.

Excelent distribuiţi, başii Alexandru Moisiuc (Horn, cu prezenţă scenică de neagră, implacabilă atitudine), Octavian Vlaicu (Ribbing) şi baritonul Dan Patacă (Christian), glasuri de valoare, oricând de auzit în roluri mari.

Regia spectacolului a fost semnată de olandezul Frans Meewis, întrutotul susţinător al conceptului clasic de mizanscenă, al integrării corecte în atmosfera tramei, fără comentarii sau divagări inutile. În demersul său a fost susţinut de decorurile simple ale lui Grigore Gorduz şi frumos desenatele (şi realizatele!) costume ale Getei Medinski. N-am gustat două secvenţe: prezenţa unor aşa-zise animale de inspiraţie fantastică (interpretate de câteva balerine) care roiau în jurul Ulricăi şi coborârea din ştreang a unui spânzurat (mort?), ambele momente frizând un naturalism de care m-am simţit străin.

Cristian BĂLĂŞESCU cu David RESCENZI şi Frans MEEWIS

Bal mascat de Verdi a fost un spectacol de succes, realizat în colaborare cu Fundaţia Bérenger din Maastricht (sponsor) şi foarte bine pus în pagină de Opera Naţională Română Timişoara. Există, se percepe în acest teatru emulaţia artistică iar bagheta stimulatoare este reprezentată, fără îndoială, de profesionalismul, de abilitatea managerială a directorului Corneliu Murgu.

Cum spuneam, seara s-a încheiat în foyer, la bal, în valuri de şampanie şi bună dispoziţie. Şi mai ales, aşa cum a anunţat directorul general al Operei parafrazând un tradiţional îndemn vienez, **Alles**, **Walzer**!